

STATSRÅDETS
SVENSKA
SPRÅKNÄMND

Språkråd

1/2006

Statsrådets svenska språknämnd informerar
Valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunta tiedottaa

Redaktör: Marika Paajanen

20.6.2006

- ◆ Synpunkter på tillämpningen av språklagen..... s. 2
- ◆ Lasse Granlund säger adjö efter trettio år på statsrådets translatorsbyrå ..... s. 4
- ◆ Exempel på rådets förberedande organ..... s. 7
- ◆ Bli din egen språkvårdare! Språkspalt ur Klara 4/2005..... s. 9

Språkråd önskar alla läsare en trevlig midsommar
och en riktigt skön sommar!

Synpunkter på tillämpningen av språklagen

Statsrådet överlämnade i mars till riksdagen en berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2006. Berättelsen, som nu för första gången lämnas med stöd av språklagen, kan karaktäriseras som ett instrument för parlamentarisk uppföljning: dess syfte är att öka beslutsfattarnas, myndigheternas och medborgarnas kunskaper om de språk som används i vårt land, om lagstiftningen som gäller språk och om hur lagstiftningen genomförs.

Språklagen (423/2003) och den lagstiftning som har samband med den gäller våra nationalspråk, finska och svenska. Finland är emellertid numera ett mångspråkigt land med mer än 120 språk. För att ge en heltäckande bild av landets språkliga verklighet beskrivs i berättelsen därför Finlands snabbt tilltagande mångspråkighet och behandlas förhållandena för en del av landets språkgrupper. Om andra språkgruppers utveckling presenteras statistik. Berättelsen är till denna del informativ och allmänbildande.

Berättelsens tyngdpunkt ligger på nationalspråken och den lagstiftning som reglerar dem. Språklagen och den lagstiftning som har samband med den trädde i kraft vid ingången av 2004 och uppföljningsperioden är därmed endast två år. Det är realistiskt att förvänta sig att en mycket omfattande lagstiftning redan efter en kort tid skulle tillämpas i full utsträckning. Det är emellertid möjligt att dra en del slutsatser om vad som hänt de senaste åren. I berättelsen belyses därför både framsteg och brister i tillämpningen av språklagstiftningen på olika samhällssektorer.

Till framstegen hör att myndigheterna i större grad än tidigare är medvetna om sina språkliga skyldigheter och att många av dem har åtgärdat bristerna i sin språkliga service, vilka till största delen gällt svenska. Bland annat har myndigheterna förbättrat sin materialproduktion på svenska och byggt upp svenskspråkiga webbsidor. Nya översättare och informatörer har anställts och det ökade antalet texter som görs på svenska tyder på

att språklagen haft en märkbar effekt. Att det finns mera material på svenska än tidigare har noterats på många håll. En del myndigheter har också kartlagt personalens språkkunskaper och ordnat flera kurser i svenska än tidigare. Frågan är emellertid om de som deltar i kurserna är de tjänstemän som mest behöver språkkunskaper i sitt arbete.

Trots goda insatser finns det ännu många brister i tillämpningen av lagstiftningen och därmed i hur de språkliga rättigheterna tillgodoses. Det händer fortfarande att kunderna inte blir betjäna hos myndigheterna på jämlika villkor på finska och på svenska. Det förekommer till och med att kunderna blir ombedda att byta språk för att tjänstemannen skall förstå dem. Att bli ombedd att avstå från sina språkliga rättigheter är givetvis inte i överensstämmelse med lagen. Attityder är dock svåra att påverka och större förståelse bland tjänstemännen för att arbeta på det andra språket kräver tid. Informella ”språkbad” på arbetsplatserna tycks emellertid ha ökat och detta kan bidra till att sänka tröskeln för att smidigt byta språk enligt situation.

Utöver brister i kundservice förekommer brister i systematiken när myndigheterna planerar sin verksamhet. Utgångspunkten är ofta verksamhet på finska och vid behov översättning till svenska. Svenskan tas fortfarande alltför sällan med som en del av planeringsprocessen. Man tänker inte systematiskt på att förvaltningen hos staten och i tvåspråkiga kommuner skall fungera på två språk. Det här leder bland annat till försenade översättningar, till att dataprogram endast ger utskriften på finska och att myndigheterna skickar brev till medborgarna endast på

finska. För att råda bot på dessa missförhållanden krävs mera information om det centrala i språklagstiftningen: medborgarnas språkliga rättigheter. Förvaltningen finns inte till för sig själv utan för medborgarna, och hos staten och i tvåspråkiga kommuner betyder det förvaltning på två språk.

Bland berättelsens slutsatser finns statsrådets förslag om åtgärder för att säkerställa att språklagstiftningen tillämpas effektivt. De första förslagen riktar sig till myndigheterna och domstolarna, där bristerna i tillämpningen av språklagstiftningen på det hela taget är liknande. Dessa förslag gäller dels service- och förvaltningsprocesserna, t.ex. säkerställande av kundbetjäning på finska och svenska samt iakttagande av språklagstiftningen vid upphandling av service, dels personalpolitik, bl.a. kartläggning av personalens språkkunskaper och upprätthållandet av dem, och dels myndigheternas och domstolarnas egen uppföljning av hur lagstiftningen tillämpas.

De andra förslagen gäller samhälleligt beslutsfattande, alltså både förvaltningsbeslut och politiska beslut. Bl.a. anser statsrådet att konsekvenserna av enskilda lösningar i lagstiftningsarbetet och beslutsfattandet borde bedömas i förhållande till hur de språkliga

rättigheterna kan tillgodoses. Till exempel planer på utlokalisering av statliga funktioner och ändringar av myndigheternas ämbetsdistrikt borde i enlighet med detta alltid utvärderas med tanke på vilka följder åtgärderna har för tillgodeendet av de språkliga rättigheterna.

Berättelsen – och inte minst statsrådets förslag till åtgärder – ger beslutsfattare och tjänstemän väsentlig information med tanke på planering och uppläggning av den språkliga servicen. Den är därför både ett parlamentariskt uppföljningsinstrument och för beslutsfattare och myndigheter ett verktyg för en god förvaltning på två språk.

Berättelsen har publicerats på finska, svenska och engelska. Den finns i elektronisk form på justitieministeriets webbplats, på adressen <http://www.om.fi/14421.htm> på svenska, <http://www.om.fi/872.htm> på finska och <http://www.om.fi/15473.htm> på engelska.

Mera information om språklagen finns på justitieministeriets språklagssida på adressen www.om.fi/7100.htm

□

Paulina Tallroth
Regeringsråd
Justitieministeriet

NYTT PÅ ORDBOKSFRONTEN

Palo- ja pelastusanasto / Brand- och räddningsordlista

Utgivare: Terminologicentralen TSK

Förlag: Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö - Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland ry och Suomen Palopäällystöliitto-Finlands Brandbefälsförbund r.y.

ISBN: 952-9794-20-7, ISSN: 0359-5390, pris: 45 euro

Lasse Granlund säger adjö efter trettio år på statsrådets translatorsbyrå

Sin bana på statsrådets translatorsbyrå inledde Lasse Granlund för drygt trettio år sedan, i januari 1975. Med sig i ränseln hade den unge juristen arbetserfarenhet från bl.a. dåvarande Kommunala Avtalsdelegationen och, framför allt, ett stort intresse för det svenska språket i allmänhet och det svenska lagspråket i synnerhet. Efter några år som biträdande chef blev Lasse chef för translatorsbyrån 1979 och regeringsråd 1994. I statsrådets svenska språknämnd är Lasse aktiv sedan 1970-talet, och uppdraget som språknämndens vice ordförande tänker han sköta till utgången av 2006. Sitt uppdrag i statens språkexamenämnd sköter Lasse likaså till slutet av den pågående perioden.

För sina insatser för det svenska lagspråket har Lasse Granlund hedrats med Svenska Finlands folktings förtjänstmedalj. Han har också tilldelats riddartecknet av I klass av Finlands Vita Ros orden och riddartecknet av I klass av Finlands Lejons orden samt statens tjänsteutmärkelsetecken.

SPRÅKRÅDS tidigare redaktör samtalade med Lasse Granlund strax innan han lämnade sin chefsstol på translatorsbyrån för att, efter en avrundande semester, gå i pension den 1 augusti 2006.

Lasse, du har lett statsrådets translatorsbyrå i drygt 25 års tid – vilka är de största förändringarna och utmaningarna du har upplevt under den här tiden?

– Translatorsbyrån har vuxit enormt mycket både när det gäller personalsiffran och arbetsmängden. Under min tid har också tidtabellerna, och därmed arbetstakten, blivit allt mer uppskruvade. Också den tekniska biten har förändrats radikalt: för inte så hemskt länge sedan var det knattrande Remingtonmaskiner och sax & lim-metoden som gällde, idag har vi avancerade datorer med alla tänkbara funktioner till vårt förfogande.

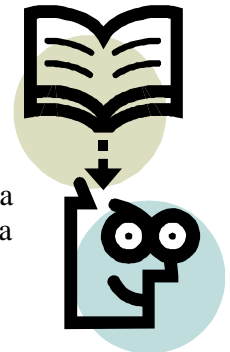
Lasse konstaterar att kringverksamheten har vuxit mycket under årens lopp. Byråchefen sysslar allt mer med lednings- och utvecklingsuppgifter som inte har direkt med substansen att göra. Mycket av arbetstiden går åt till allehanda projekt, möten och utvecklingsinitiativ. Det har varit en stor utmaning att kombinera substansspåret med verksamhetsledningsspåret.

Avskedsstämningar

Vilka arbetsuppgifter har du tyckt bäst om?

– Det som kretsar kring texterna har för mig varit den mest givande biten. Jag representerar nog den utrotningshotade art som går under benämningen substanschef. Av substans är jag kommen... Vid sidan av mitt jurist-lingvistiska intresse har jag på translatorsbyrån haft goda möjligheter att odla också ett av mina andra intressen, nämligen intresset för människor. Att från chefsstolen dels försöka lära känna den enskilda individen, dels utveckla summan av individerna på byrån, arbetsgemenskapen, har alltid känts givande och inspirerande.

Bland dina medarbetare är du känd för att vara en positivt inställd chef med hjärtat på rätta stället. Finns det, allmänt taget, plats för mjuka värden i dagens bistra arbetsklimate?

– I grund och botten finns det nog alltid beställning på mjuka värden. Visserligen är trenden en helt annan just nu, men jag tror att pendeln kommer att svänga. På en arbetsplats bör var och en försöka vinkla sitt eget agerande och beslutsfattande så att också de mjuka värdena får utrymme. För egen del har jag gärna ägnat mig åt sådant som förhoppningsvis gynnat arbetsgemenskapen. Det gläder mig om medarbetarna har utläst mig så – själv har jag under åren på translatorsbyrån upplevt gemenskapen med medarbetarna som en väldigt värdefull kraftkälla.

Och så den obligatoriska frågan: har utvecklingen av det svenska lag- och författningsspråket i Finland varit tillräckligt snabb och dynamisk under de senaste decennierna?

– Jag tycker att utvecklingen knappast kunde ha gått så mycket snabbare. I jämförelse med Sverige kör vi i Finland, som känt, gärna med handbromsen lite på! Det gäller ju att se vilka förslag och initiativ som är livskraftiga och vilka som är modeflugor. SLAF har länge spelat en viktig roll för det svenska lag- och författningsspråket, och handboken har, glädjande nog, fått en vid användarkrets.

Kan de svenska lag- och författningstexterna i Finland någonsin bli bra, mot bakgrunden av att de finska källtexterna ofta är allt annat än klara och välstrukturerade?

– Grundtexterna binder oss alltid, och det här gäller både sämre och bättre texter. Samarbetet mellan översättare och uppdragsgivare är därför mycket viktigt. På translatorsbyrån har vi kommit en bra bit på väg, men mycket kan ännu göras.

I det här sammanhanget betonar Lasse att de lag- och författningstexter som produceras på translatorsbyrån är originaltext, finskan och svenskan har samma status. Av grundlagen följer att lagarna i Finland stiftas på finska och svenska, framhåller Lasse.

Dina kåserier i SPRÅKRÅD är bekanta för många läsare – har du planer på att som pensionerad syssla med skrivande i någon form?

– Jag har en del idéer och uppslag, så det kan gott hända att jag någon dag plockar fram skrivdonen. Jag tycker om att skriva, men det återstår att se vad det kanske kan bli. Författningsöversättningar blir det åtminstone inte! Just nu får skrivandet i varje fall vänta ett tag, för så här inför sommaren är jag mer inställd på utomhusaktiviteter och skärgårdsliv och allt vad därtill hör. Min fru och jag hyr sedan länge

ett ställe i Nagu, och där kopplar vi gärna av på tumanhand eller med vännerna, sönerna och de fyra barnbarnen.

Du flyttade visst till Borgå rätt nyligen, närmare dina rötter...?

– Jo, det stämmer. Min fars släkt härstammar från Borgå, och jag drogs sakta men säkert ditåt i samband med att mina pensionärsplaner började ta form. Vi har en lägenhet i centrala Borgå, och därifrån är det kort väg ut till Kråkö, det granlundska fritidsvistet. Stället på Kråkö är ett gammalt lotshemman som min farfars far i tiden byggt och som vi haft möjlighet att överta. Det finns mycket att stå i med på stället, men vi tar det lugnt och njuter av atmosfären, oberoende av väder och vind.

Och avslutningsvis: hur vill du, helt kort, formulera ditt testamente till translatorsbyrån och andra som översätter författningstexter?

– Min gamla psykologilärare i Norsen, Alf Lindfors, betonade i tiden budskapet i det skenbart enkla uttrycket ”tro ingenting, tyck ingenting, kontrollera”. Som ledtema för författningsöversättare skulle jag tro att den här maximin passar ganska bra.

SPRÅKRÅD tackar Lasse Granlund för alla hans insatser under åren som gått och hoppas att den kåserande ”gamle translatorn” snart gör come back i tidningens spalter!

□

*Sunna Vennström
statsrådets translatorsbyrå*

Avskedsmiddag med byrån, Lasse och Sunna på bilden

Exempel på rådets förberedande organ

Europeiska Unionens Råd har den 24 april 2006 gjort upp en förteckning över rådets förberedande organ. Grupperna är 11 stycken och arbetsgrupperna och kommittéerna under dem är ännu fler. Nedan finns ett utdrag ur förteckningen över de förberedande organen. En utförlig lista hittar du i rådets databas. Gå till databasen http://europa.eu/documents/eu_council/index_sv.htm: klicka på registret – Utökad sökning och skriv in dokumentets nummer 8605/06 i rutan för dokumentnummer.

*Diana Nyberg, informatiker
Statsrådets translatorsbyrå
tfn 09-160 22093
e-post: fornamn.efternamn@vnk.fi*

KOMMITTÉER SOM INRÄTTATS GENOM FÖRDRAGEN

- A.1 Ständiga representanternas kommitté (Coreper)
  - a) Coreper II
  - b) Coreper I
- A.2 Ekonomiska och finansiella kommittén
- A.3 Sysselsättningskommittén
- A.4 Artikel 133-kommittén
  - a) Ordinarie ledamöter
  - b) Suppleanter
  - c) Experter (textilier, tjänster, stål, motorfordon, ömsesidigt erkännande)
- A.5 Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik
- A.6 Artikel 36-kommittén
- A.7 Kommittén för socialt skydd

KOMMITTÉER SOM INRÄTTATS GENOM EN RÅDSAKT

- A.9 Militära kommittén (EUMC)
- A.10 Kommittén för de civila aspekterna av krishantering
- A.11 Kommittén för ekonomisk politik
- A.12 Kommittén för finansiella tjänster
- A.13 Säkerhetskommittén

ALLMÄNNA FRÅGOR

- B.1 Arbetsgruppen för allmänna frågor
- B.2 Arbetsgruppen för utvidgningen
- B.3 Högnivågruppen för asyl och migration

PERUSTAMISSOPIMUKSILLA PERUSTETUT KOMITEAT

- A.1 Pysyvien edustajien komitea (Coreper)
  - a) Coreper II
  - b) Coreper I
- A.2 Talous- ja rahoituskomitea
- A.3 Työllisyyskomitea
- A.4 133 artiklan komitea
  - a) Varsinaiset jäsenet
  - b) Sijaiset
  - c) Asiantuntijat (tekstiilit, palvelut, teräs, mootoriajoneuvot, vastavuoroinen tunnustaminen)
- A.5 Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea
- A.6 36 artiklan komitea
- A.7 Sosiaalisen suojelun komitea

NEUVOSTON SÄÄDÖKSELLÄ PERUSTETUT KOMITEAT

- A.9 Sotilaskomitea (EUSK)
- A.10 Siviilikriisinhallintakomitea
- A.11 Talouspoliittinen komitea
- A.12 Rahoituspalvelukomitea
- A.13 Turvakomitea

YLEISET ASIAT

- B.1 Yleisten asioiden työryhmä
- B.2 Laajentumistyöryhmä
- B.3 Turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden korkean tason työryhmä

B.4 Övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor

YTTRE FÖRBINDELSER/SÄKERHET
OCH FÖRSVAR/UTVECKLING

- C.1 Arbetsgruppen med råd för yttre förbindelser
- C.2 Arbetsgruppen för folkrätt
- C.3 Arbetsgruppen för havsrätt
- C.4 FN-gruppen
- C.5 Arbetsgruppen för OSSE och Europarådet
- C.6 Arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna
- C.7 Arbetsgruppen för transatlantiska förbindelser
- C.8 Arbetsgruppen för Central- och Sydösteuropa

EKONOMISKA OCH FINANSIELLA
FRÅGOR

- D.1 Arbetsgruppen för finansiella frågor
  - a) Egna medel
- D.2 Finansrådgivargruppen
- D.3 Arbetsgruppen för finansiella tjänster
  - a) Betaltjänster
  - b) Överföring av medel
- D.4 Arbetsgruppen för skattefrågor
  - a) Indirekt beskattning (moms, punktskatter, energibeskattnings)
  - b) Direkt beskattning (inklusive beskattning av sparande, räntor och royalties)
- D.5 Uppförandekodgruppen (företagsbeskattnings)
- D.6 Högnivågruppen
- D.7 Budgetkommittén
- D.8 Arbetsgruppen för bedrägeribekämpning

RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

- E.1 Strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl (SCIFA)
- E.2 Arbetsgruppen för migration och återsändande
- E.3 Arbetsgruppen för visering
- E.4 Arbetsgruppen för asyl
- E.5 Cirefi
- E.6 Arbetsgruppen för gränsfrågor

B.4 Horisontaalinen huumaussainetyöryhmä

ULKOSUHTEET, TURVALLISUUS JA
PUOLUSTUS, KEHITYS

- C.1 Ulkosuhdeneuvoston työryhmä
- C.2 Kansainvälisen julkisoikeuden työryhmä
- C.3 Merioikeustyöryhmä
- C.4 Yhdistyneet Kansakunnat -työryhmä
- C.5 Etyj- ja Euroopan neuvosto -työryhmä
- C.6 Ihmisoikeustyöryhmä
- C.7 Transatlanttisten suhteiden työryhmä
- C.8 Keski- ja Kaakkois-Euroopan työryhmä

TALOUS- JA RAHOITUSASIAT

- D.1 Rahoitusasioiden työryhmä
  - a) Omat varat
- D.2 Finanssineuvoston työryhmä
- D.3 Rahoituspalvelutyöryhmä
  - a) Maksupalvelut
  - b) Varainsiirrot
- D.4 Verotustyöryhmä
  - a) Välillinen verotus (alv, valmisteverot, energiaverotus)
  - b) Välitön verotus (säästöjen, korkojen ja rojaltien verotus mukaan lukien)
- D.5 Käytännėsäätötyöryhmä (yritysverotus)
- D.6 Korkean tason työryhmä
- D.7 Budjettikomitea
- D.8 Petostentorjuntatyöryhmä

OIKEUS- JA SISÄASIAT

- E.1 Maahanmuutto-, raja- ja turvapaikkaasioiden strateginen komitea (SCIFA)
- E.2 Maahanmuutto- ja maastapoistamistyöryhmä
- E.3 Viisumityöryhmä
- E.4 Turvapaikkatyöryhmä
- E.5 CIREFI
- E.6 Rajatyöryhmä

Klaras språkspalt (Tidningen Klara 4/2005, Regeringskansliet, Stockholm)

Bli din egen språkvårdare!

Ingen har väl missat gör-det-själ-vågen? Bli din egen trädgårdsmästare, kroppsskulptör, semestercoach, ja, med rätt bok i handen kan du bli din egen vadsomhelst. Om du vill bli din egen språkvårdare rekommenderar jag Språkriktighetsboken.

Språkriktighetsboken är utgiven av Svenska språknämnden och Norstedts akademiska förlag och fyller det tomrum som uppstått när andra böcker om språkriktighet börjat kännas otidsenliga men inga nya kommit till. Den är lättläst och pedagogiskt upplagd; för varje språkriktighetsfråga boken tar upp finns först en kort beskrivning av problemet, sedan ett utförligt resonemang och sist en rekommendation. Rubrikerna är konstruerade med exempel, du behöver alltså inte känna till den grammatiska termen för ditt språkriktighetsproblem, t.ex. "Defekta adjektiv – en rädd pojke, ett rätt barn, en paranoid statsminister, ett paranoiskt statsråd".

Här följer några av de "klassiska" språkriktighetsfrågor som boken tar upp.

De, dem och dom

Hör du till dem som blir tveksamma när de ska skriva en sådan här mening som du just nu läser? Heter det kanske i stället till *de som*? Språkriktighetsboken ger svar på frågan under rubriken *De/dem/dom (som) – Vår grupp ser dom inte, ingen av de/dem som ingår i gruppen*. Eftersom svaret är beroende av att man kan skilja mellan subjekt- och objektsformer, får man först en kort repetitionskurs i ett faktaavsnitt. Därefter är man rustad att ta till sig rekommendationen: I objektsposition och efter preposition kan vilket som användas. Alltså: *Hör du till de/dem som tvekar?* Men i subjektposition är enbart *de* som acceptabelt: *De som tvekar måste bestämma sig*.

Men *dom* då? Glöm det. En *dom*-kampanj drevs hårt under 60- och 70-talen, men fick aldrig tillräcklig medvind för att leda till en *dom*-reform.

Före och innan

Valet mellan *före* och *innan* känns inte alltid självklart. Många har lärt sig att *före* är en preposition och att *innan* är en subjunktion och att man inte kan byta ut dem mot varandra. Då retar man sig naturligtvis på formuleringen *beslutet bör fattas innan årsskiftet* och tycker att det ska heta *beslutet bör fattas före årsskiftet*. Men faktum är att Språkriktighetsboken säger att det är helt acceptabelt att använda *innan* som preposition i det här fallet. Däremot går det inte för sig att byta ut *innan* mot *före* i följande mening: *Beslutet bör fattas innan någon skadas*.

Dels, dels

Något som kan ge huvudbry hos både läsare och skribent är konstruktioner med *dels*. Den skribent som tycker att läget är oklart rekommenderas varmt att läsa avsnittet *Dels – Resultatet beror dels på tidpunkten, dels på mätmetoden och dels på urvalet*. Här avhandlas ett antal vanliga frågor när det gäller bruket av *dels*. En av dem är hur många *dels* det går för sig att samordna i en och

samma mening. Rekommendationen är att det går alldeles utmärkt med två eller flera *dels*, som i avsnittsrubriken jag nyss citerade. Det blir däremot inte bra att använda bara ett *dels*, som i den här meningen jag hittade i gamla kommittédirektiv: *Inom begreppet pyrotekniska varor faller dels nyttoprodukter såsom exempelvis militära knallskott och nödraketer men även rena nöjesprodukter såsom fyrverkeriartiklar, inklusive smållare*. Mönstret att ett *dels* korresponderar med minst ett annat *dels* är så pass etablerat att de flesta läsare tycker att något saknas.

En detalj som inte stämmer överens med rekommendationen i Myndigheternas skrivregler är att sätta *och* i stället för kommatecken framför det sista av tre eller fler *dels*. En annan *dels*-fråga är om de led som samordnas med *dels* kan vara asymmetriskt utformade. Det vill säga om det är bra att skriva till exempel så här: *Dokumentet ska användas dels som en påtryckning mot Utlänningsnämnden, dels är tanken att flyktningarna lättare ska kunna söka jobb och integreras när de får asyl*. Enligt Språkriktighetsboken är många språkbrukare emot en sådan asymmetri, medan andra kan acceptera den. Boken förordar symmetri eftersom det bidrar till överblickbarheten.

Ett saknat pronomen

Mitt sista exempel från Språkriktighetsboken handlar om något som egentligen inte finns i svenskan, ett könsneutralt pronomen (i singular). I Regeringskansliet strävar vi ju efter könsneutrala texter, det vill säga vi skriver inte enbart *han* eller enbart *hon* när vi syftar på både man och kvinna. I boken diskuteras olika sätt att skriva könsneutralt. Några sätt fungerar ganska bra, t.ex. att skriva *han och hon* eller att göra om singularformen till plural (*de*), andra sätt är inte särskilt bra, t.ex. *vederbörande*, som blir alltför stelt. Att skriva *denne* är inte heller lyckat; det är inte könsneutralt utan maskulint.

Den som vill "språkvårda" med utgångspunkt i Språkriktighetsboken kan känna sig uppmuntrad till att använda *den* som könsneutralt pronomen. Det går bra i till exempel den här meningen: *Kunden måste bestämma sig för vilket betalningssätt den föredrar*.

Fler hjälpmedel

Sist men inte minst vill jag passa på att påminna om ett par av våra egna skrifter: Myndigheternas skrivregler och Svarta listan, oundgängliga för gör-det-självären vid sidan av Språkriktighetsboken.

Katarina Lindqvist
Språkeexpert i Regeringskansliet

KONTAKTINFORMATION

Frågor och initiativ till Statsrådets svenska språknämnd kan sändas per e-post, fax eller post till nämndens sekreterare på någon av följande adresser:

E-postadress: spraknamnden@vnk.fi
Fax: 09-1602 2088
Postadress: Statsrådets svenska språknämnd (sekr.)
Statsrådets translatorsbyrå
PB 23, 00023 STATSRÅDET

Språknämnden behandlar och besvarar **principiella frågor som gäller svenskt lag- och förvaltnings-språk** i Finland.

Prenumerationer på Språkråd, adressändringar och annulleringar:
per e-post, fax eller post. Se adresserna ovan. Språkråd sänds gratis till beställaren.

**Missa inte
Svensk-finska översättarseminariet i
Uppsala, Radisson SAS Hotel Gillet 14–15.9.2006!**

Detaljerat program och elektronisk anmälningsblankett finns på
översättarseminariets webbplats

www.su-ru.com

Anmälningstiden går ut den 22 juni 2006.